Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0215U000395

Державний реєстраційний номер: 0113U001214

Відкрита

Дата реєстрації: 17-02-2015

1. Етапи виконання

Номер етапу: 2

Назва етапу: Науково-методичне забезпечення формування базових якостей особистості старшого дошкільника у дошкільному навчальному закладі.

Початок етапу: 01-2013

Закінчення етапу: 12-2015

Вид звітного документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Інститут проблем виховання НАПН України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 24592608

Підпорядкованість: Національна академія педагогічних наук України

Адреса: 04060, м.Київ, вул.М.Берлинського, 9

Телефон: 455-53-83

Телефон: 440-25-25

E-mail: ipv.apnu@live.ru

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія педагогічних наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00046077

Адреса: вул. Січових Стрільців, 52-А, м. Київ, Київська обл., 04053, Україна

Підпорядкованість: Кабінет міністрів

Телефон: 38444890860

E-mail: info@naps.gov.ua

WWW: http://naps.gov.ua/

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6551030

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 626.629 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Науково-методичне забезпечення формування базових якостей особистості старшого дошкільника у дошкільному навчальному закладі.

Назва роботи (англ)

Theoretical and methodological principles of formation of basic personality traits of chaild under school age in kindergarten.

Реферат (укр)

За результатами роботи: 1) з'ясовано педагоги дошкільних навчальних закладів потребують методичного інструментарію задля формування у старших дошкільників базових якостей особистості у єдності когнітивного, емоційно-ціннісного та діяльнісного компонентів; 2) науково обґрунтовано та розроблено методику формувального етапу дослідження, яка спрямована формування у старших дошкільників базових якостей особистості; а саме: розсудливості, креативності, чуйності, шанобливості, справедливості, самостійності, спостережливості, міжособистісного партнерства, міжособистісної злагоди; 3) розроблено критерії та показники (відповідно до визначених напрямів дослідження в межах проблеми оптимізації виховного потенціалу дошкільного навчального закладу) для експериментального визначення рівнів сформованості у дітей старшого дошкільного віку базових якостей. У структурі базових якостей особистості старшого дошкільника виділити когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий (діяльнісний) компоненти. Аналіз результатів дозволив зробити висновок що виховний потенціал дошкільних навчальних закладів є значним, а підвищення його ефективності має досягатися через удосконалення змісту навчально-виховного процесу, його диференціацію та індивідуалізацію. Такий підхід забезпечує реалізацію на практиці здобутих дітьми знань, умінь і практичних навичок. Розроблено методику формування у старших дошкільників базових якостей особистості; а саме: розсудливості, креативності, чуйності, шанобливості, справедливості, самостійності, спостережливості, міжособистісного партнерства, міжособистісної злагоди. Так, формування базових якостей особистості у старших дошкільників здійснювалось у процесі чотирьох видів діяльності притаманних даному віковому періоду, а саме: 1) гри; 2) комунікації; 3) предметно-перетворювальної (трудової); 4) навчальної. Важливим було: а) забезпечення дітей у даних видах діяльності позитивними емоційними стимулами, б) організацію вихователями у даних видах діяльності індивідуально-диференційованого підходу до дітей, в) створення комунікативної та поведінкової спрямованості процесу формування базових якостей у даних видах діяльності. Робота проводилась у трьох напрямках: з дітьми, педагогічним колективом ДНЗ (вихователями, методистами, завідувачами) та батьками. До базових якостей відносимо спостережливість, розсудливість, креативність, відповідальність, самостійність, справедливість, самовладання, людяність, шанобливість, міжособистісну злагоду та міжособистісне партнерство та вважаємо їх пріоритетними, тобто особливо значущими для розвитку дитини. Це дало змогу виділити в структурі базових якостей старшого дошкільника когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий (діяльнісний) компонентів. Було виокремлено наступни компоненти: когнітивний, емоційно ціннісний та діяльнісний (поведінковий) до кожного з яких визначено критерії та показники до чотирьох рівнів сформованості базових якостей особистості старшого дошкільника: 1) когнітивний, критерієм якого виступає обсяг знань та уявлень дітей про базові якості, усвідомленість моральних норм та правил соціальної поведінки (високий рівень: у дитини наявні уявлення та елементарні знання про базові якості, моральні норми, правила суспільної поведінки; оптимальний рівень: діти мають достатні знання та уявлення, однак вони носять репродуктивний характер, достатньою мірою усвідомлені; достатній: знання та уявлення мають клаптевий характер, їх усвідомленість має несталий характер; мінімальний незнання елементарної інформації про базові якості, відсутністю уявлень про моральні норми та правила суспільної поведінки; 2) емоційно-ціннісний - критерієм виступили адекватність та стійкість (для високого рівня показниками були: сформована система почуттів, які пов'язані у дитини з розумінням власних емоційних станів, причин, з ними пов'язаних; моральних мотивів, потреб, самооцінки дитини; особистісним сенсом, яким наділяється це ставлення; оптимальний рівень: майже сформована система почуттів, які пов'язані у дитини з розумінням власних емоційних станів; моральних мотиви та потреби сформовані частково; достатній: система почуттів проявляється лише у спеціально створених ситуаціях; дитина частково розуміє власні емоційні стани; знайома з моральними мотивами, але потреби сформовані частково; мінімальний не сформована система почуттів; не розуміє власні емоційні стани; моральні мотиви та потреби не сформовані; 3)

поведінкова складова - критерієм були її сталість, саморегуляція (відповідність поведінки моральним нормам, уміння контролювати, передбачати власну поведінку в різних життєвих ситуаціях, згідно з наявними знаннями, досвідом) та самостійність (високий рівень: готовність діяти певним чином стосовно об'єкта, який має для дитини особистісну значущість; є відповідні вчинки, наявність навичок моральної поведінки, сформована здатність регулювати власну поведінку; оптимальний рівень: вміють діяти певним чином стосовно об'єкта, який має особистісну значущість; присутні навички моральної поведінки, простежується здатності регулювати власну поведінку; виявляє базові якості особистості; достатній: вміють діяти певним чином стосовно об'єкта, який має особистісну значущість під керівництвом дорослого; є деякі навички моральної поведінки, проте здатності регулювати власну поведінку майже немає; проявляє базові якості у штучно створених умовах, за зразком дорослого; низький не вміють діяти певним чином стосовно особистісне значущого об'єкта, лише під керівництвом дорослого; є деякі навички моральної поведінки, проте здатності регулювати власну поведінку майже немає; проявляє базові якості у штучно створених умовах.

Реферат (англ)

As a result of: • Teachers found pre-schools need methodological tools for generating the older preschoolers basic personality traits in the unity of cognitive, emotional value and activity components; • scientifically grounded and the method of forming phase of the study, which aims formation in older preschoolers basic personality traits; namely rationality, creativity, sensitivity, piety, justice, independence, observation, interpersonal partnership, interpersonal harmony; • criteria and indicators (as defined areas of research within the educational potential of optimization problems kindergarten) for the experimental determination of the levels of preschool children basic skills. The structure of the basic personality traits distinguish older preschooler cognitive, emotional and behavioral values (and activity) components. Analysis of the results led to the conclusion that the educational potential of pre-school education is a significant and increasing its efficiency should be achieved by improving the content of the educational process, its differentiation and individualization. This approach ensures in practice children acquired knowledge and practical skills. The method of forming the older preschoolers basic personality traits; namely rationality, creativity, sensitivity, piety, justice, independence, observation, interpersonal partnership, interpersonal harmony. Thus, the formation of basic personality traits in older preschoolers carried out in the four activities inherent in this age period, namely: 1) the game; 2) communication; 3) subject-converting (employment); 4) training. An important were: a) providing children in these kinds of positive emotional stimuli, b) the organization of educators in these activities individually differentiated approach to children, c) creating communicative and behavioral orientation process of forming basic skills in these activities. The work was conducted in three areas: children, preschool teaching staff (teachers, methodologists, heads) and parents. The key attribute qualities of observation, judgment, creativity, responsibility, independence, justice, self-control, kindness, courtesy, interpersonal harmony and interpersonal partnership and consider them a priority, that is particularly important for child development. This made it possible to identify the structure of the basic qualities of older preschooler cognitive, emotional and behavioral values (and activity) components. It singled out the following components: cognitive, emotional value and activity (behavioral) to each of which the criteria and indicators to the levels of the four basic personality traits older preschooler: 1) cognitive criterion which acts of knowledge and ideas about children's basic qualities of moral awareness norms and rules of social behavior (high: the child existing ideas and basic knowledge of basic quality, moral norms, rules of social behavior, the optimal level of children have sufficient knowledge and understanding, but they are reproductive in nature, sufficiently informed, sufficient: knowledge and have an idea patchwork nature of awareness is transient in nature, minimal ignorance of basic information about the basic quality, lack of ideas about moral norms and rules of social behavior, 2) emotional value - criteria were the adequacy and sustainability (for high level indicators were: system formed feelings that are associated with a child's understanding of their own emotional states reasons associated with them; moral motives, needs, self-esteem of the child; personal meaning, which is endowed with this attitude; optimal level, almost formed the system senses that are related to the child's understanding of their own emotional states; moral motives and needs formed part; sufficient: the system senses manifested only in specially created situations; child partially understand their emotional states; familiar with the moral grounds, but needs formed part; Minimum system senses are not formed; not understand their own emotional states; moral motives and needs are not formed; 3) behavioral component - the criterion were its sustainability, self-regulation (compliance with moral norms of behavior, the ability to monitor, predict their own behavior in different situations, according to available knowledge, experience) and independence (high: readiness to act in a certain way in relation to the object, that has personal significance for the child, is appropriate actions, availability of skills moral behavior, formed ability to regulate their own behavior, the optimal level, can act a certain way in relation to the object that has personal significance, there are skills moral behavior, there is the ability to regulate their own behavior; reveals the basic personality traits, sufficient, able to act a certain way in relation to the object that has personal significance under the direction of adults have some skills moral behavior, but the ability to regulate their own behavior is almost there, showing basic quality in artificial conditions, modeled after the adult; low do not know how to act in a certain way regarding personally meaningful object only under the supervision of an adult; there are some skills moral behavior,

but the ability to regulate their own behavior almost there; shows the basic quality in artificial conditions.5481

Індекс УДК: 373.2.01, 373.21:113

Коди тематичних рубрик НТІ: 14.23.05

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Формування базових якостей особистості старшого дошкільника у дошкільному навчальному закладі.

Назва продукції (англ): formation of basic personality traits of chaild under school age in kindergarten.

Очікувані результати:

Галузь застосування: Дошкільна педагогіка

Опис продукції (укр): Розроблено методику формування у старших дошкільників базових якостей особистості; а саме: розсудливості, креативності, чуйності, шанобливості, справедливості, самостійності, спостережливості, міжособистісного партнерства, міжособистісної злагоди

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: -

Виробник продукції: ІПВ НАПНУ

Споживачі продукції: педагоги

Перспективні ринки: Україна

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 15

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Васільєва Світлана Андріївна

Гавриш Наталля Василівна

Діхтяренко Зоя Михайлівна

Маршицька Вікторія В'ячеславівна

Нечай Світлана Петрівна

Острянська Олена Анатоліївна

Полякова Ольга Петрівна

Рейпольская Ольга Дтитриевна

Рогозіна Вікторія Валентинівна

Керівник організації:

Бех Іван Дмитрович (д. психол. н., професор)

Керівники роботи:

Рейпольська Ольга Дтитрівна

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.